

Kirje

27.8.2021

VN/2434/2018
VN/2434/2018-MMM-126

Oikeusministeriölle

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Ministeriön lausunnon lisäksi välitämme Metsäkeskuksen lausunnon, joka on tämän lausunnon liitteenä.

Maa- ja metsätalousministeriö on esittänyt HE-luonnoksen liitteeksi 18.6.2021 päivätyn lausuman. Lausumassa annetaan varauma koskien hallituksen esitystä. Varauksen syynä on työryhmätyön aikatauluhaasteiden HE-valmisteluun aiheuttamat ongelmat. Ministeriö kiinnittää lausumassa myös huomiota esityksen soveltamisalapykälän selkeyteen ja tarkkarajaisuuteen sekä korostaa valtionhallinnolle luotavien yhtenäisten menettelyohjeiden tärkeyttä.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa kiinnittää esityksessä huomiota seuraaviin yksittäisiin seikkoihin:

Soveltamisalan vaikeaselkoisuus

Lain soveltamisala on kirjoitettu vaikeaselkoisesti. Soveltamisalasäännöksessä luetellaan oikeudenaloja, joiden mukaan soveltamisala määräytyy. Yksi esimerkki soveltamisesta on ympäristönsuojelu, joka voidaan tulkita monella tapaa. Maa- ja metsätalousministeriö toteaa metsälakiin liittyvien ilmiöiden osalta, että useimmiten metsälakia ei mielletä ympäristönsuojelusäädökseksi. Tämä johtuu siitä, että ympäristöministeriön hallinnonalalla löytyy esimerkiksi ympäristönsuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Direktiivin liitteen säädösluettelon perusteella on kuitenkin selvää, että metsälakiin liittyvät ilmiannot kuuluvat lain soveltamisalaan; liitteessä on mainittu puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010.

HE-luonnoksessa on haluttu laajentaa direktiivin täytäntöönpano koskemaan laajemminkin kansallisia säädöksiä. Ilmiäntoon liittyvä direktiivi sisältää EU-säädöksiä koskevia viittauksia. Valittua ratkaisua ei ole analysoitu tarkemmin. Ilmiänto voisi liittyä myös mahdolliseen viranomaisten omaan lainvastaiseen toimintaan. Soveltamisalasäännöstä tarkastelemalla mieleen tulevat ensimmäisenä esimerkiksi laittomat suorahankinnat, valtiontuen myöntäminen ilman oikeusperustaa ja valtionavustuksen myöntäminen valtion talousarvion määrärahamomentin perustelujen vastaisesti.

Epäselväksi jää myös se, mitä pitää sisällään lakiluonnoksen 3 §:n mukaan soveltamisalaan kuuluva *yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus*, kun lakiluonnoksen 5 §:n mukaan lakia ei sovellettaisi *julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011), laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019), laissa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista (588/2004) ja laissa turvallisuusluokitelluiksi säädettyjen tietojen suojaamiseen*. Tiedonhallintalain esitöiden perusteella voidaan todeta, että sääntely sisältää tietosuojaan liittyviä säännöksiä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

29 516 001
35 829 516 001

kirjaamo@mmm.fi

Esityksen mukaan tietosuojaan liittyvät ilmiannot sallitaan, mutta julkisuuslakiin liittyviä ilmiantoja (esimerkiksi vaitiolovelvollisuuden rikkominen) ei ole soveltamisalassa mainittu. Tavallinen kansalainen ei yleensä osaa erottaa sitä, onko kyse henkilötietojen vai salassa pidettävien tietojen suojaamisesta. Tiedot voivat tietyksi olla myös salassa pidettäviä henkilötietoja. Lisäksi voidaan todeta, että julkisuuslaissakin on henkilötietojen suojaan liittyviä säännöksiä, joten julkisuuslakiin liittyvät säännökset tullevat kuitenkin siltä osin soveltamisalaan. HE-luonnoksen perusteluja tulisi täydentää, jotta selviäisi, mitä asioita viranomaisten toiminnan ilmiannot koskisivat.

Epäselvää on myös se, miksi 5 §:n 1 kohdan soveltamisalapoikkeuksessa mainitaan turvallisuusluokitelluiksi säädetty tiedot, mutta säännöskohtaisessa perustelussa mainitaan turvallisuusluokitelluiksi tai salassa pidettäviksi säädettyjen tietojen suoja. Kohdassa olevan lakiluettelon lopussa oleva viittaus lakiin tarkoittanee perustelujen mukaan julkisuuslakia, joten sillä, koskeeko kohta kaikkea julkisuuslain mukaan salassa pidettävää tietoa, on olennainen merkitys.

Ma- ja metsätalousministeriö esittää, että 5 §:n 1 kohdan muotoilua harkittaisiin muutettavaksi esimerkiksi seuraavasti:

Tätä lakia ei sovelleta (...laeissa) turvaisuusluokitelluiksi (/salassa pidettäviksi) säädettyjen tietojen suojaamiseen ilmoittamiseen,

jolloin poikkeuksen tarkoitus ja suhde 1 §:n soveltamisalaan olisi selvempi?

HE-luonnoksessa todetaan (2 § Soveltamisala):

Ehdotetun 1 momentin 5 kohdan mukaan soveltamisalaan kuuluisi ympäristönsuojelu. Ehdotus edistäisi osaltaan ilmoittamista ja parantaisi ilmoittajien suojelua ympäristönsuojelua koskevissa asioissa. Ehdotukset tukevat lainsäädännön valvontaa ja parempaa toimeenpanoa. Ympäristölainsäädännön rikkominen voi kansallisesta näkökulmasta katsoen poikkeuksellisesti aiheuttaa yleiseen etuun kohdistuvaa haittaa, jonka vaikutukset saattavat levitä rajojen yli.

Esimerkkinä soveltamisalan epäselvyydestä voi pitää metsälain 10 §:ää. Täyttyykö yleisen edun haitta, jos yksittäinen metsälain 10 §:n kohde tuhoetaan? Toisaalta vakavuusasteen osalta HE-luonnoksessa välillä todetaan vakava haitta ja toisaalta vain haitta. Ilmeisesti vakavuusaste voi vaihdella tapauskohtaisesti, mutta se luo epäselvyyttä soveltamisessa. Tältäkin esitysluonnosta tulisi täsmentää jatkovalmistelussa.

Henkilöllinen soveltamisala

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että lain henkilöllistä soveltamisalaa koskevan 6 §:n muotoilua pitäisi tarkentaa. Tämä selkeyttäisi pykälää ja rajaisi sen lähemmäs sitä, mitä direktiivissä tarkoitetaan. Ei riitä esim., että virkasuhteessa saadaan tietoja muusta oikeushenkilöstä kuin omasta työnantajaviranomaisesta:

6 §

Henkilöllinen soveltamisala

Tässä laissa säädettyä suojelua sovelletaan ilmoittajaan, joka saa työssään, toimessaan tai tehtävässään taikka niiden yhteydessä tietoa 2 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, rikkomuksista, väärinkäytöksistä tai muista teoista tai laiminlyönnöistä.

Suojelua sovelletaan edellä 1 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä ~~seuraaviin~~ henkilöihin, jotka ovat ~~jollakin seuraavista tavoista työnsä vuoksi~~ yhteydessä ilmoituksen kohteeseen:

- 1) työ- tai virkasuhteessa ~~olevaan henkilöön~~;
- 2) itsenäisen ~~naen~~ ammatinharjoittajan ~~naan~~;
- 3) osakkeenomistajan ~~naan~~;

4) ~~henkilöön, joka kuuluu~~ yksityisen sektorin oikeushenkilön tai julkisen sektorin oikeushenkilön omistuksessa tai määräysvallassa olevalla oikeushenkilön hallitukseen tai hallintoneuvostoon ~~kuuluvana sekä~~ tai oikeushenkilön toimitusjohtaja ~~naa~~;

5) avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa (389/1988) tarkoitettuun vastuunalaise ~~naa~~-~~tai~~ ja äänettömä ~~naa~~-yhtiömiehe ~~naa~~;

6) vapaaehtoistyöntekijä ~~naa~~;

7) harjoittelija ~~naa~~.

Suojelua sovelletaan myös sellaiseen ilmoittajaan, joka on saanut rikkomista koskevia tietoja **edellä tarkoitettua** työtä, toimea tai tehtävää edeltäneiden neuvottelujen aikana tai sittemmin päättyneen työnsä, toimensa tai tehtävänsä aikana.

Lisäksi suojelua sovelletaan:

1) ilmoittajaa ilmoitusmenettelyssä työnsä yhteydessä avustavaan henkilöön;

2) kolmanteen henkilöön, jolla on yhteyksiä ilmoittajaan ja joka voi työnsä yhteydessä joutua vastatoimien kohteeksi;

3) oikeushenkilöön, joka on ilmoittavan henkilön omistuksessa tai jossa ilmoittaja työskentelee tai johon ilmoittaja on muulla tavoin yhteydessä työnsä vuoksi ja joka tämän vuoksi voi joutua vastatoimien kohteeksi.

Vastaanottoilmoitus

12 § 1 momentissa todetaan seuraavasti:

Ilmoituksen jatkotoimista vastaavan henkilön tai tahon on toimitettava ilmoittajalle vastaanottoilmoitus viimeistään seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ja ryhdyttävä tarpeellisiin jatkotoimiin.

Tämän osalta jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan vastaanottoilmoituksella; onko se vain tekninen ilmoitus, vai otetaanko siinä yhteydessä jo kantaa ilmoituksen "laillisuuteen" eli täyttääkö se perusteet ilmoituksen käsittelyyn. Jos kyseessä on muu kuin tekninen ilmoitus, on seitsemän päivää liian lyhyt aika perehtyä siihen, onko kysymyksessä 2 §:n mukainen ilmoitus. Jos kyse on teknisestä ilmoituksesta, tulisi se toteuttaa teknisenä ratkaisuna sisäisen ilmoituskanavan toteutuksen yhteydessä.

Lisäksi tulee ratkaista, siirretäänkö sisäiseen ilmoituskanavaan tulleet ilmoitukset asianhallintajärjestelmään vai rakennetaanko sisäisen ilmoituskanavan ja viraston asianhallintajärjestelmän välinen integraatio. Vai olisiko tarkoitus, että vasta ilmoituksen perusteella tehty jatkotoimet/annettu päätös viedään asianhallintajärjestelmään.

Yleiskommenttina ministeriö toteaa, että sisäinen ilmoituskanava olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa siten, että sen piirissä olisivat valtionhallinnon työ- ja virkasuhteessa olevat, ja 5 §:n 2 – 6 (vai 6 §?) kohdassa tarkoitettut tekisivät ilmoituksensa suoraan ulkoisen ilmoituksen viranomaiselle. Epäselväksi kuitenkin jää, miten ilmoittajan henkilöllisyyden pysyminen salassa voidaan taata, jos vastaanottokuittaus on kuitenkin henkilölle lähetettävä. Onko tarkoituksena, että asiat ovat järjestelmässä anonyymeinä vaiko että asiankäsittelijällä on salassapitovelvollisuus.

Virheelliset viittaukset

8 § 2 momentti kuuluu näin:

Sisäisen ilmoituskanavan on oltava kaikkien oikeushenkilöön työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden käytettävissä, jos ilmoitus koskee oikeushenkilön toiminnassa tapahtunutta rikkomista. Sisäiseen ilmoituskanavaan voidaan antaa pääsy myös 5 §:n 2 momentin 2-7 kohdassa, 3 ja 4 momentissa tarkoitetuille henkilöille sekä muille henkilöille.

Em. kohdassa on mahdollisesti virheellinen viittaus, sillä 5 §:ssä ei ole 2 momenttia 7 kohtaa eikä 3 ja 4 momenttia. Pitäisikö kohdassa olla viittaus 6 §:ään?

Myös 16 §:n 4 momentissa vaikuttaa olevan viittausvirhe ja jää epäselväksi, mihin pykäliin on tarkoitus viitata. Ehdotetun lain 15 §:ssä säädettäisiin, että kaikki ulkoiseen ilmoituskanavaan tehtävät ilmoitukset tehdään 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla eli keskitettyyn ilmoituskanavaan (oikeuskanslerinviraston ylläpitämä), eli maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan 16 §:n 4 momentissa oleva viittaus pitäisi kohdistaa vain 15 §:ään.

Lisäksi mainittu 16 §:n 4 momentti aiheuttaa käytännön viranomaistoiminnassa ongelmia sen suhteen, mitkä sektoriviranomaiseen tulevat yhteydenotot, esimerkiksi kantelut, on tarkoitettu tavanomaisella tavalla viranomaisessa käsiteltäviksi, ja mitkä on tarkoitettu tehtäviksi ilmoittajansuojelua koskevan direktiivin tarkoittamina ilmoituksina. Tämä ei välttämättä käy selvästi ilmi ilmoituksesta. Koska tilanteessa yhteydenottoon liittyvät oikeusvaikutukset eroavat toisistaan suuresti, asiaan ei voi jättää suurta tulkinnanvaraisuutta. Maa- ja metsätalousministeriö ehdottaakin momentin muotoilemista seuraavasti:

16 § 4 mom:

”Jos ilmoitus vastaanotetaan muun kanavan kuin 15 §:ssä tarkoitetun ilmoituskanavan muiden kanavien kuin 17 ja 18 §:ssä tarkoitettujen ilmoituskanavien kautta tai jos sen vastaanottaa muu kuin ilmoitusten käsittelystä vastaava henkilö ja jos ilmoituksesta käy selvästi ilmi, että sen tekijän tarkoituksena on ollut tehdä tämän lain mukainen ilmoitus saadakseen tässä laissa tarkoitettua suojelua, vastaanottaja ei saa paljastaa tietoja, jotka voivat paljastaa ilmoittajan tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyden. Ilmoituksen vastaanottajan tulee tällöin toimittaa ilmoitus alkuperäisessä muodossaan viipymättä ilmoitusten käsittelystä vastaavalle henkilölle.”

Lisäksi lakiehdotuksen 17 §:ssä vaikuttaa olevan virhe, kun siinä viitataan ”tähän direktiiviin”: ”4) ilmoituksiin sovellettavat luottamuksellisuutta koskevat järjestelyt, mukaan lukien tiedot henkilötietojen käsittelystä tilanteen mukaan **tämän direktiivin 17 artiklan**, asetuksen (EU) 2016/679 5 ja 13 artiklan, direktiivin (EU) 2016/680 13 artiklan ja asetuksen (EU) 2018/1725 15 artiklan mukaisesti”.

Ilmoittajan ja ilmoituksen kohteen oikeusasema

Ministeriö toteaa, että ilmoittajan suojeleu merkitsee mm. 25 §:ssä säädetyn vastuuvapauden ja 26 §:ssä säädetyn käännetyin todistustaakan vuoksi merkittäviä muutoksia ilmoittajan ja ilmoituksen kohteen oikeusasemaan sekä niiden mahdollisten muiden tahojen asemaan, joita paljastettavat tiedot koskevat. Tällaista merkitsee esim. säännös: ”Ilmoittajan ei katsota rikkovan lakiin tai sopimukseen perustuvaa taikka muuta tietojen ilmaisemista tai hankkimista rajoittavaa velvoitetta eikä häntä saa asettaa minkäänlaiseen vastuuseen tällaisen velvoitteen rikkomisesta sisäisen tai ulkoisen ilmoittamisen tai tietojen julkistamisen vuoksi edellyttäen, että hänellä oli ilmoittamishetkellä perusteltu syy uskoa, että ilmoittaminen tai tietojen julkistaminen oli välttämätöntä tämän lain soveltamisalaan kuuluvan rikkomisen paljastamiseksi.”

Tähän nähden on ongelmallista, että lakiehdotuksen mukaan ilmoituskanavia ylläpitävät tahot voisivat omilla päätöksillään ulottaa ilmoituskanavan koskemaan myös mitä tahansa muita ilmoitustilanteita, jotka eivät kuulu lain tai direktiivin soveltamisalaan.

Asiaa koskevat mm. seuraavat ehdotetut lainkohdat: 8 § 2 mom.:

Sisäisen ilmoituskanavan on oltava kaikkien oikeushenkilöön työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden käytettävissä, jos ilmoitus koskee oikeushenkilön toiminnassa tapahtunutta rikkomista. Sisäiseen ilmoituskanavaan voidaan antaa pääsy myös 5 §:n 2 momentin 2-7 kohdassa, 3 ja 4 momentissa tarkoitetuille henkilöille sekä muille henkilöille. Ja 13 § ”Yksityisen tai julkisen sektorin oikeushenkilö voi perustaa tämän lain mukaisen sisäisen ilmoituskanavan, vaikka sillä ei ole 8 §:n mukaan velvollisuutta siihen. Vapaaehtoisesti perustetun sisäisen ilmoituskanavan on täytettävä edellä 11 ja 12 §:ssä säädetty vaatimukset. Vapaaehtoisesti perustettuun sisäiseen ilmoituskanavaan sovelletaan mitä tässä laissa säädetään ilmoittajan suojelusta.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että edellä mainittu laajentamismahdollisuus on oikeusvarmuuden näkökulmasta ongelmallinen ja voi merkitä liian laajoja poikkeuksia esim. lakiin perustuvista salassapitovelvoitteista. Laissa säädetty ilmoittajia suojaavat säännökset kuten

vastuuvapaus tulisikin rajata koskemaan vain niitä laissa säädettyjen ilmoituskanavien kautta tehtäviä ilmoituksia, jotka niiden tekijän ja tekotilanteen perusteella kuuluvat lain soveltamisalaan. Ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen voisi kuitenkin olla tästä poikkeus.

Tähän liittyy mm. se, että lain soveltamisalapoikkeuksissa (5 §) jätetään lain ulkopuolelle tiedot, jotka kuuluvat terveydenhuollon ammattihenkilöille säädettyyn vaitiolovelvollisuuteen, mutta soveltamisalarajauksessa ei oteta huomioon esim. eläinlääkäreille eläinlääkärintamattin harjoittamisesta annetussa laissa (29/2000) säädettyä salassapitovelvollisuutta, joka koskee potilastietoja sekä tämän omistajan tai haltijan perhettä tai yksityiselämää koskevia tietoja. Ministeriö ei pidä tarpeellisena soveltamisalarajauksen laajentamista tältä osin ottaen huomioon, että eläinlääkintäalaa koskevat rikkomukset ovat keskeisessä asemassa ilmoittajien suojelua koskevan direktiivin soveltamisalassa. Ministeriö kuitenkin katsoo, ettei mikä tahansa ilmoitus voi oikeuttaa poikkeamaan tästä salassapitovelvollisuudesta, vaan kyseessä pitää olla nimenomaan direktiivissä ja kansallisessa laissa säädetty ilmoituksentekotilanne. Tämän tulisi käydä ilmi säädöstekstistä.

Lain voimaantulon vaatima valmistelutyö

Lain voimaantuloajankohtaa ennen tulee tehtäväksi hyvin paljon valmistelutyötä (mm. sisäisen ilmoituskanavan tekninen toteutus, vastuiden määrittely Valtiokonttorin ja viraston välillä, valtionhallinnon yhteiset toimintaohjeet, virastokohtaiset ohjeet, työjärjestysmuutokset, koulutukset, henkilöstön informointi), joten lainsäädäntöprosessin lisäksi olisi tarpeen toteuttaa lain käytäntöön viemistä koskeva hanke. Hanke tulisi asettaa jo ennen lain hyväksymistä.

Lisäksi valtionhallinnossa tulisi antaa yhdenmukaiset ohjeet valtionhallinnon tasoiselle toimintaprosessille ja järjestää koulutusta niille, jotka virastoissa vastaavat lainsäädännön toteuttamisesta.

Ehdotusta, jonka mukaan oikeuskanslerinvirasto toimisi ulkoisena ilmoituskanavana, pidämme kannatettavana.

Luonnoksen keskeneräisyydestä aiheutuvat epäselvyydet

Lopuksi ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että HE-luonnoksessa käytetään termejä, joita ei ole määritelty tai jotka eivät ole yksiselitteisiä. Lakiluonnoksen 3 §:ssä määritelmiin sisältyy esimerkiksi seuraava:

julkisen sektorin oikeushenkilön omistuksessa tai määräysvallassa olevalla oikeushenkilöllä tarkoitetaan valtion yhtiöomistuksesta ja omistusoikeudesta annetun lain (1368/2007) 2 §:ssä tarkoitettua valtioenemmistöistä osakeyhtiötä, valtion liikelaitoksista annetussa laissa tarkoitettuja (1062/2010) valtion liikelaitoksia, kuntalain (410/2015) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja yhteisöjä sekä kuntalain (410/2015) 65 §:ssä tarkoitettuja liikelaitoskuntayhtymiä.

Mitä ovat julkisen sektorin oikeushenkilöt Suomessa? Vaikka direktiivissä käytetään *julkisen sektorin oikeushenkilö* –termiä, ei se ole yksiselitteinen kansalliseen lakiin sisällytetty. Mihin kategoriaan lakiluonnoksen terminologiassa kuuluvat esimerkiksi yliopistot? Määritelmä vaatii jatkotyöstöä. Määritelmää voisi pohtia jatkovalmistelussa suhteessa julkisuuslain 4 §:n 1 momentissa lueteltuihin tahoihin.

Edellä olevaan liittyen voidaan vielä todeta, että lakiluonnoksen 8 § kuuluu seuraavasti:

Seuraavat oikeushenkilöt ovat velvollisia perustamaan sisäisen ilmoituskanavan rikkomista koskevan tiedon ilmoittamista ja sen perusteella toteutettavia jatkotoimia varten:

1) valtio ja sen virastot ja laitokset, kunnat, seurakunnat ja muut julkisen sektorin oikeushenkilöt

sekä ...

Miksi valtio on mainittu pykäläluonnoksessa erikseen? Lienee tarkoitettu, että valtion virastoilla ja laitoksilla pitää olla sisäiset ilmiäntokanavat. Epäselvää siis on, onko valtiolla yksi sisäinen ilmiäntokanava vai viranomaisittain tällaiset kanavat. Myös se, koska ei ole määritelmää julkisen sektorin muista oikeushenkilöistä, aiheuttaa epäselvyyden siitä, ovatko Suomen metsäkeskus ja Suomen riistakeskus, jotka ovat itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia, julkisen sektorin oikeushenkilöitä? Julkisen sektorin oikeushenkilön määrittelemistä laissa erikseen tulisi harkita ja siihen tulisi sisällyttää välillisen valtionhallinnon organisaatiot. Silloin myös esimerkiksi metsäkeskus

ja riistakeskus olisivat selkeästi mukana laissa. Maa- ja metsätalousministeriö pitää selvänä, että välillisen valtionhallinnon organisaatiot on tarkoitettu kuulumaan lain soveltamisalaan.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Lainsäädäntöneuvos

Hannu Miettinen

Liitteet Metsäkeskuksen lausunto

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi